

Σύγχρονοι Ολυμπιακοί Αγώνες

Ο Γάλλος Βαρόνος Πιερ Ντε Κουμπερτέν (γεννημένος το 1863) ήταν αυτός που πρωτοστάτησε στην αναβίωση των Ολυμπιακών Αγώνων. Όνειρο του Κουμπερτέν -ο οποίος είχε έντονο ενδιαφέρον για τους Αγώνες του παρελθόντος- ήταν να δώσει διεθνή διάσταση στη διοργάνωση, καθώς και να προωθήσει την εκπαίδευση μέσω του αθλητισμού. Στις 23 Ιουνίου του 1894 δημιουργήθηκε στο Παρίσι η Διεθνής Ολυμπιακή Επιτροπή, με πρώτο πρόεδρό της τον Έλληνα Δημήτρη Βικέλα. Οι πρώτοι Ολυμπιακοί Αγώνες έλαβαν χώρα στην Αθήνα το 1896. Έκτοτε, οι Ολυμπιακοί Αγώνες λαμβάνουν χώρα κάθε τέσσερα χρόνια σε διαφορετική πόλη του κόσμου κάθε φορά. Σε τρεις περιπτώσεις (το 1916, το 1940 και το 1944) οι Αγώνες δεν διεξήχθησαν, λόγω των δύο Παγκόσμιων Πολέμων. Το τετραετές διάστημα μεταξύ δύο διοργανώσεων ονομάζεται Ολυμπιάδα.

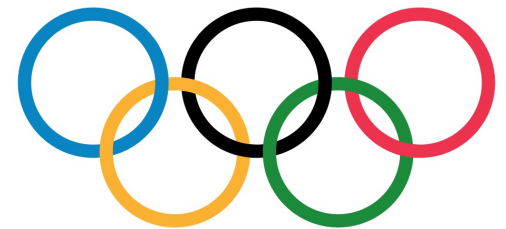
Σύγχρονοι Ολυμπιακοί Αγώνες

Οι πρώτοι Ολυμπιακοί Αγώνες της σύγχρονης εποχής πραγματοποιήθηκαν την άνοιξη του 1896 στην Αθήνα, με την έναρξή τους να ορίζεται στις 25 Μαρτίου (6 Απριλίου με το καινούριο ημερολόγιο) στο Παναθηναϊκό Στάδιο. Στους Αγώνες συμμετείχαν 241 αθλητές από 14 χώρες, οι οποίοι έλαβαν μέρος σε 43 αγωνίσματα (9 αθλήματα). Οι Αγώνες της Αθήνας στέφθηκαν, κατά γενική ομολογία, με μεγάλη επιτυχία.

- Στις 29 Μαρτίου το 1896, στις 2 το μεσημέρι, δόθηκε η εκκίνηση για τους αθλητές του μαραθώνιου δρόμου των πρώτων σύγχρονων Ολυμπιακών Αγώνων, του δύσκολου αυτού αγώνα των 42 χιλιομέτρων.
- Ο αγώνας έγινε προς τιμήν του Αθηναίου στρατιώτη που μετά τη μάχη του Μαραθώνα έτρεξε από τον Μαραθώνα στην Αθήνα για να αναγγείλει τη νίκη με το θρυλικό «Νενικήκαμεν» («Νικήσαμε»), πέφτοντας αμέσως μετά νεκρός από την υπερπροσπάθεια. Νικητής του πρώτου εκείνου μαραθώνιου ήταν ο σπουδαίος Σπύρος Λούης που τερμάτισε στις 4:55 το απόγευμα, καταβεβλημένος από την κούραση. Δεύτερος τερμάτισε ο Χαρίλαος Βασιλάκος και τρίτος ο Γκιούλα Κέλνερ.

Ολυμπιακοί κύκλοι

Οι πέντε Ολυμπιακοί κύκλοι που συνθέτουν το Ολυμπιακό σύμβολο έχουν ο καθένας ένα διαφορετικό χρώμα: μπλε, μαύρο, κόκκινο, κίτρινο, πράσινο. Οι κύκλοι είναι συζευγμένοι, συμβολίζοντας έτσι την ένωση των πέντε ηπείρων, μιας και ο κάθε κύκλος συμβολίζει μία ήπειρο. Τα συγκεκριμένα χρώματα έχουν επιλεγθεί για να εξασφαλιστεί ότι όλες οι χώρες που συμμετέχουν στους Αγώνες έχουν τουλάχιστον ένα από τα χρώματα στη σημαία τους. Οι κύκλοι, λοιπόν, συμβολίζουν την συνύπαρξη των λαών στο πλαίσιο των Αγώνων και την καθολικότητα του Ολυμπιακού κινήματος.

Χώρες που συμμετέχουν

Στους Ολυμπιακούς Αγώνες της Αθήνας το 1896 συμμετείχαν μόλις 14 χώρες, με τον αριθμό να ανεβαίνει με το πέρασμα των χρόνων. Το 1968 -στους Αγώνες του Μεξικού- συμμετείχαν για πρώτη φορά πάνω από 100 χώρες, ενώ το όριο των 200 χωρών ξεπεράστηκε για πρώτη φορά στην Αθήνα, το 2004. Στους Ολυμπιακούς Αγώνες του Ρίο της Βραζιλίας το 2016 συμμετείχαν 207 χώρες. Πέντε χώρες (Αυστραλία, Ελλάδα, Γαλλία, Μεγάλη Βρετανία και Ελβετία) συμμετείχαν σε όλους ανεξαιρέτως τους Θερινούς Ολυμπιακούς Αγώνες.

Η Ολυμπιακή φλόγα

- Αν και η ιδέα της Ολυμπιακής φλόγας και της λαμπαδηδρομίας είναι μια εφεύρεση των σύγχρονων Αγώνων, έχει κατά κάποιον τρόπο τις ρίζες της στην Αρχαία Ελλάδα. Παρότι στους Πανελλήνιους Αγώνες δεν υπήρχαν λαμπαδηδρομίες, τις συναντάμε σε άλλα στιγμιότυπα της καθημερινότητας των αρχαίων Ελλήνων.
- Η παράδοση της σύγχρονης Ολυμπιακής φλόγας ξεκίνησε το 1936 στους Αγώνες του Βερολίνου, με τη φλόγα να ανάβει κάθε φορά στην Αρχαία Ολυμπία, λίγους μήνες πριν την έναρξη των Αγώνων. Επειτα μεταφέρεται με λαμπαδηδρομία στη διοργανώτρια πόλη, με τη διαδρομή να διαφέρει ανάλογα με τον προορισμό.
- Ο τελευταίος λαμπαδηδρόμος (η ταυτότητα του οποίου παραμένει μυστική μέχρι την τελευταία στιγμή) ανάβει τον βωμό στο στάδιο κατά τη διάρκεια της τελετής έναρξης. Η φλόγα, η οποία συμβολίζει τη φιλία και την ειρήνη μεταξύ των λαών, παραμένει αναμμένη σε όλη τη διάρκεια των Αγώνων.

Τα μετάλλια

- Στους Σύγχρονους Ολυμπιακούς Αγώνες, οι τρεις πρώτοι αθλητές κάθε αγωνίσματος λαμβάνουν τιμητικά μετάλλια. Ο πρώτος τιμάται με το χρυσό μετάλλιο, ο δεύτερος με το αργυρό και ο τρίτος με το χάλκινο.
- Από το 1972 στο Μόναχο και μετά, σύμφωνα με τους κανόνες της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής, η μια όψη πρέπει να απεικονίζει τη θεά Νίκη (όπως και πριν το 1972) και το Παναθηναϊκό στάδιο, ενώ ο σχεδιασμός της άλλης όψης είναι ευθύνη της διοργανώτριας πόλης. Το βάθρο στο οποίο ανεβαίνουν οι τρεις πρώτοι νικητές εμφανίστηκε για πρώτη φορά στους Χειμερινούς Αγώνες της Λέικ Πλασίντ των Η.Π.Α. το 1932, ενώ μετά την απονομή των μεταλλίων γίνεται η ανάκρουση του εθνικού ύμνου της χώρας του νικητή.

Γυναίκα και Ολυμπιακοί αγώνες

Στους αγώνες του 1900 στο Παρίσι συμμετείχαν για πρώτη φορά γυναίκες, 22 στο σύνολο. Από τη δεκαετία του 1970 και μετά, ο αριθμός των γυναικών αυξήθηκε κατακόρυφα. Σήμερα, σχεδόν το 50% των αθλητών αγώνων είναι γυναίκες. Από το 1991 κάθε καινούργιο άθλημα που εντάσσεται στο πρόγραμμα, θα πρέπει να περιλαμβάνει και γυναικεία αγωνίσματα

Η Ελληνίδα Μελπομένη Ρεβίθη ήταν η πρώτη γυναίκα μαραθωνοδρόμος. Έτρεξε στον Μαραθώνιο των Αγώνων της Αθήνας το 1896, τον οποίο κερδίζει ο Σπύρος Λούης, αν και απαγορευόταν να λάβουν μέρος στους πρώτους εκείνους Αγώνες της σύγχρονης εποχής. Λίγο μετά την είσοδο του Λούη στο Παναθηναϊκό στάδιο, η Ρεβίθη ήταν και εκείνη έτοιμη να μπει στο στάδιο για να τερματίσει, κάτι το οποίο δεν της επιτράπηκε μιας και η συμμετοχή της δεν ήταν σύμφωνη με το πνεύμα των αγώνων. Η Ρεβίθη ήταν χήρα με δύο παιδιά, ένα εκ των οποίων το έχασε το 1895. Ζούσε στην απόλυτη φτώχεια και δεν μπορούσε να βρει δουλειά στον Πειραιά όπου ζούσε, γι' αυτό και αναγκαζόταν να περπατά καθημερινά τα 9 χλμ που χώριζαν το σπίτι της από την Ομόνοια, όπου πήγαινε για να εργαστεί. Εργαζόταν 8 με 12 ώρες και το βράδυ γύριζε με τα πόδια στο σπίτι της.

Ευ αγωνίζεσθαι

Το «ευ αγωνίζεσθαι» (fair play) είναι μια από τις βασικότερες αρχές του Ολυμπιακού Κινήματος. Οι αθλητές που αγωνίζονται στους Ολυμπιακούς αγώνες θα πρέπει να σέβονται τους κανόνες του παιχνιδιού, τις αποφάσεις των διαιτητών-κριτών, τους συμπαίχτες τους, τους αντιπάλους τους αλλά και τους θεατές. Η ευγενής άμιλλα θα πρέπει να διέπει τη συμπεριφορά των αθλητών, οι οποίοι έχουν την τιμή να λαμβάνουν μέρος στη μεγάλη αυτή γιορτή της αδελφότητας και της αλληλεγγύης.

Ολυμπιακοί αγώνες και πολιτική

Οι Ολυμπιακοί αγώνες και η ειρήνη ήταν από τα αρχαία χρόνια έννοιες συχνά συνδεδεμένες. Αν και η ιδέα αυτή μεταλαμπαδεύτηκε και στους σύγχρονους αγώνες, η πολιτική ποτέ δεν άφησε ανεπηρέαστη τη διοργάνωση των αγώνων της σύγχρονης εποχής. Σε τρεις περιπτώσεις (το 1914, το 1940 και το 1944) οι αγώνες ακυρώθηκαν λόγω των δύο παγκόσμιων πολέμων, ενώ και σε άλλες περιπτώσεις η πολιτική έπαιξε τον δικό της ρόλο. Το 1976, για παράδειγμα 22 αφρικανικές χώρες απουσίαζαν από τη διοργάνωση, ως αντίποινα για το γεγονός ότι η Νέα Ζηλανδία είχε αθλητικές επαφές με τη Νότια Αφρική της εποχής του απαρτχάιντ. Ο ψυχρός πόλεμος επίσης επηρέασε τους Ολυμπιακούς αγώνες. Οι Ηνωμένες Πολιτείες, η Δυτική Γερμανία, η Ιαπωνία και οι σύμμαχοι τους μποϊκόταραν τους αγώνες της Μόσχας το 1980, ενώ τέσσερα χρόνια αργότερα η Σοβιετική Ένωση και άλλες 12 χώρες μποϊκόταραν τους αγώνες του Λος Άντζελες. Σε πολλές περιπτώσεις, όμως, οι αγώνες ενώνουν τους λαούς. Στους χειμερινούς Ολυμπιακούς αγώνες της Πιονγκτσάνγκ (της Νότιας Κορέας) το 2018, η Νότια και η Βόρεια Κορέα συμφώνησαν να παρελάσουν με μια ενιαία σημαία στην τελετή έναρξης και να δημιουργήσουν μια κοινή γυναικεία ομάδα χόκεϊ επί πάγου.

Θέματα ασφάλειας

Η ασφάλεια των αθλητών, των παραγόντων και των επισκεπτών είναι από τις σημαντικότερες προκλήσεις που έχει να αντιμετωπίσει η κάθε διοργανώτρια πόλη των Ολυμπιακών αγώνων, γι' αυτό και δαπανούνται πολλά χρήματα για τον σκοπό αυτό. Αν και τις περισσότερες φορές όλα κυλάνε ομαλά, δεν έλειψαν και τα τραγικά συμβάντα. Στους αγώνες του Μονάχου το 1972, Παλαιστίνιοι τρομοκράτες πήραν όμηρους Ισραηλινούς αθλητές μέσα στο Ολυμπιακό χωριό. Η επίθεση της αστυνομίας δεν είχε αίσιο τέλος, μιας και 17 άτομα έχασαν τη ζωή τους. Έντεκα από αυτούς ήταν Ισραηλινοί.